

OSNOVE OBLIKOVANJA V CVETLIČARSTVU

mag. SABINA ŠEGULA

2010

V knjigi so opisane/predstavljene osnove oblikovanja s cvetjem v cvetličarstvu.

KOLOFON:

NASLOV: OSNOVE OBLIKOVANJA V CVETLIČARSTVU

Avtorica: mag. Sabina Šegula

Lektorica: Marija Jerše, prof. slo.

Oblikovanje: mag. Sabina Šegula

Založba: Samozaložba

Naklada: 100 izvodov

Vse pravice pridržane.

CIP – Kataložni zapis o publikaciji

ISBN 978-961-245-890-4

COBISS.SI.SI-ID 249646080

Vrbnje, 2009

KAZALO

Načrtovanje izdelkov.....	4
Stopnje oblikovanja.....	4
Skiciranje.....	5
Merilo.....	5
Uporaba skic.....	5
Barve.....	7
Barvni krog.....	7
Primarne in sekundarne barve.....	7
Kontrastne barve.....	8
Harmonične barve.....	10
Barvna perspektiva.....	13
Tipično cvetje za posamezne barve.....	14
OBLIKA.....	14
Okrogle oblike.....	14
Trikotne oblike.....	16
Štirikotne oblike.....	21
Uporaba oblik v prostoru.....	21
Ritem.....	23
Primeri iz okolja.....	23
Razmerje.....	25
Točka.....	25
Linija.....	27
Združevanje linij.....	27
Prehodne oblike.....	29
Ravnotežje.....	32
Tekstura in struktura.....	37
Tekstura materialov.....	37
Struktura cvetja.....	37
Struktura zelenja.....	38
Poudarek – akcent.....	38
Zlati rez – dobro razmerje.....	38
Računanje po načinu zlatega reza.....	38
Vpliv oblike posode.....	40
Vpliv oblike cvetov in vrste razporeditve cvetja.....	40
Vpliv materiala, iz katerega je posoda.....	41
Vpliv barve cvetov.....	41
Vpliv stilov aranžmajev.....	42
Razmerja aranžmajev v plitvih posodah.....	42
Oblike in stili aranžmajev.....	44
Klasični stili.....	45
Okrogli aranžmaji.....	45
Trikotne oblike.....	46
Aranžmaji v obliki srca.....	46
Aranžmaji v obliki piramide.....	47
Okrogli aranžmaji – venci.....	47
Aranžmaji v obliki križa.....	48
Hogart stil – S-linija.....	49
Aranžmaji v obliki polmeseca.....	49
Moderni stili aranžmajev.....	50

Vegetativni stil	50
Paralelni stil.....	51
Dekorativni stil.....	52
Dekorativno linearni stil.....	52
Ekperimentalni stil, prosti stil.....	54

Načrtovanje izdelkov

Stopnje oblikovanja

1. STOPNJA

Zamisel, ideja

Zamisli za določen aranžma ali izdelek lahko dobimo z opazovanjem podobnega izdelka, med sprehodom v naravi ali okolici. Aranžma lahko oblikujemo po svoji lastni zamisli ali glede na namen, za katerega bomo izdelek oziroma aranžma uporabili (adventni čas, velikonočni čas, valentinovo, poroka, razstave ...).

2. STOPNJA

Priprava

V času priprav moramo zbrati ves potreben material, ki ga za določen izdelek potrebujemo. Pri tem si pripravimo:

- orodje:
 - škarje
 - klešče
 - nož
 - meter
 - ...
- osnovni cvetličarski material:
 - gobe za suho ali sveže cvetje
 - žice
 - rafijo
 - tejp
 - ...
- cvetličarske dodatke:
 - pentlje
 - perle
 - steklene okraske
 - ...
- očiščeno cvetje in zelenje

3. STOPNJA

Izdelava šopka ali aranžmaja

Skiciranje

Skica je približna upodobitev oziroma prikaz načrtovanega izdelka – naše ideje. Rišemo jo prostoročno, s svinčnikom in v pomanjšanem merilu. Poznamo tri dimenzije izdelka: tloris, naris in stranski ris. Brez vseh treh pogledov izdelka ne moremo popolno načrtovati. Tudi če slikamo že narejen aranžma, moramo za popolne podatke o izdelavi in izgledu imeti vse tri poglede. Tloris je pogled z vrha aranžmaja, s ptičje perspektive. Pove nam, kakšno ploskev zavzema aranžma – njegovo širino, dolžino in obliko. Sledi naris, to je pogled od spredaj. Posreduje nam podatke o višini in dolžini izdelka. Zadnji, tretji pogled, je stranski ris, to je pogled od strani, poda nam podatke o višini aranžmaja in njegovi globini oziroma širini.

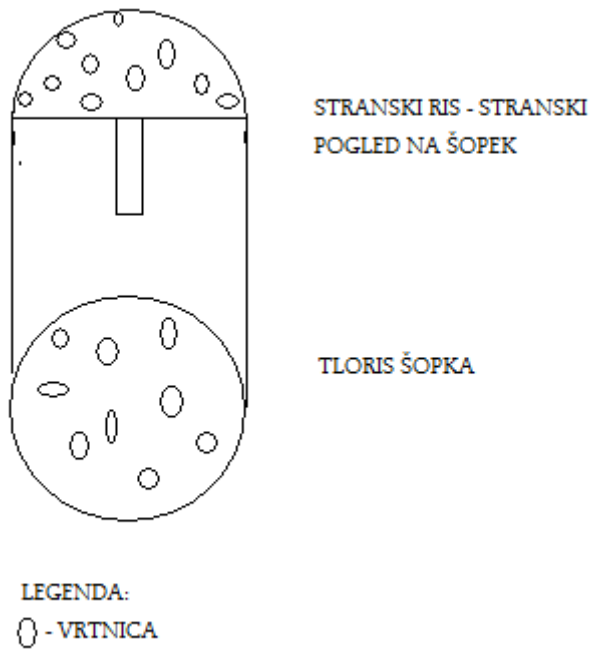
Merilo

Merilo nam pove, kolikokrat je neka stvar pomanjšana ali povečana. Skice se rišejo v pomanjšanem merilu, saj so izdelki običajno večji. Najbolj pogosto merilo, ki se uporablja pri izdelavi skic, je 1 : 10 ali 1 : 5, odvisno od dejanske velikosti aranžmaja. Če nam format papirja omogoča narisati izdelek v naravni velikosti, ga narišemo v merilu 1 : 1.

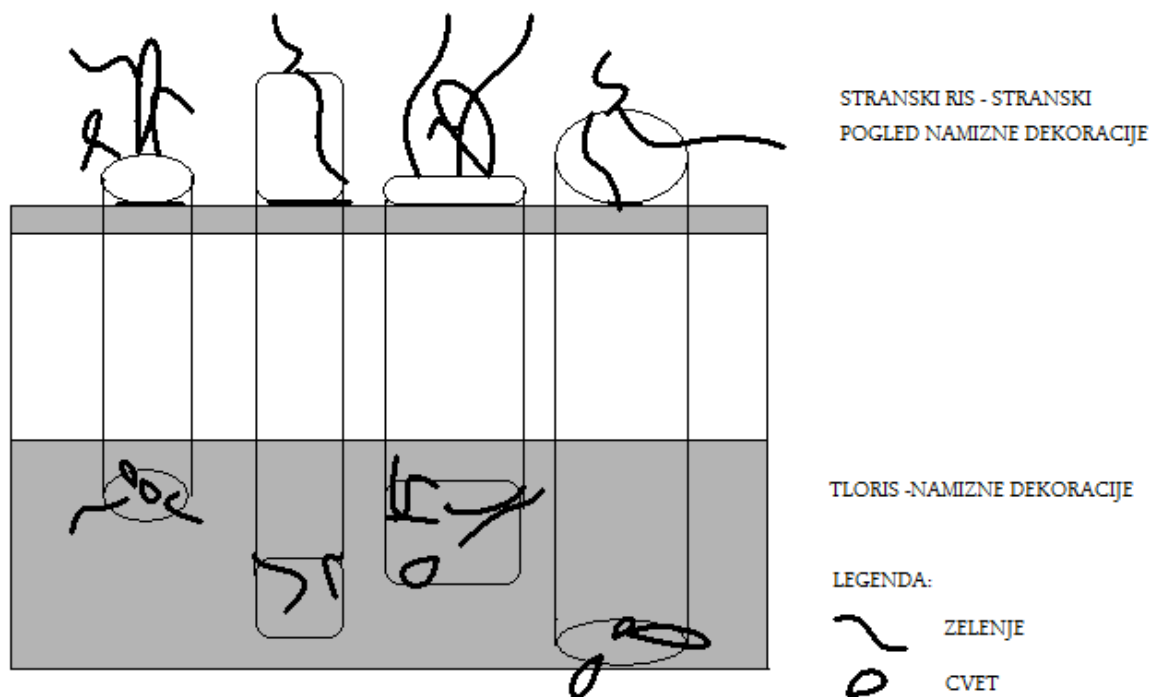
Uporaba skic

Pri sami izdelavi aranžmaja nam pogosto zadoščata že tloris in naris. S tema dvema pogledoma pri nezahtevnih izdelkih dobimo dovolj informacij, da jih lahko izdelamo. Tloris nam poda podatke o širini in dolžini aranžmaja ter o sami razporeditvi materiala v aranžmaju. Naris nam posreduje podatke o višini aranžmaja. Če v nek prostor postavljamo več aranžmajev, je smiselno, da tudi samo razporeditev aranžmajev v prostoru skiciramo in narišemo tloris in naris razporeditve aranžmajev.

SKICA

Slika 1: Skica šopka

Slika 2: Skica namizne dekoracije

Barve

Barvni krog

Vse barve lahko razvrstimo v barvni krog. Vsaka barva ima svoj komplementarni ali nasprotni odtenek. Tako imamo v osnovnem barvnem krogu tri komplementarne pare.

Z mešanjem sosednjih barv lahko ustvarimo barvne kroge z 12, 24, 48 ali še več barvami. Pri vsakem bo razlika med sosednjima odtenkoma manjša.

Primarne in sekundarne barve

Pri mešanju barv so osnovne barve **rdeča**, **rumena** in **modra**. Z mešanjem osnovnih primarnih barv dobimo sekundarne barve. Tako dobimo **oranžno** (rdeča + rumena), **zeleno** (modra + rumena) in **vijolično** (rdeča + modra). Z nadaljevanjem mešanja barv – mešanje sekundarnih barv – dobimo terciarne barve.

Slika 3: Barvni krog

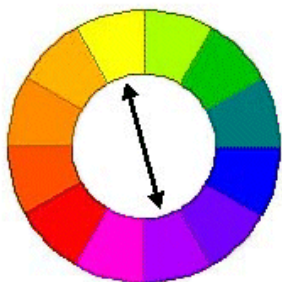
Kontrastne barve

Kontraste delimo na različne načine. Bolj so barve v barvnem krogu med seboj oddaljene, večji je kontrast. Tako poznamo 3 stopnje kontrastov.

Prva stopnja – primarni ali osnovni kontrast

Komplementarni kontrast

Komplementarni kontrast v barvnem krogu tvorijo nasprotni barve. Torej so komplementarne barve v barvnem krogu nasproti ležeče barve.

Slika 4: Komplementarne barve

Nasprotni barvni pari se lepo dopolnjujejo, saj tvorijo tako imenovano harmonično dvozvonce.

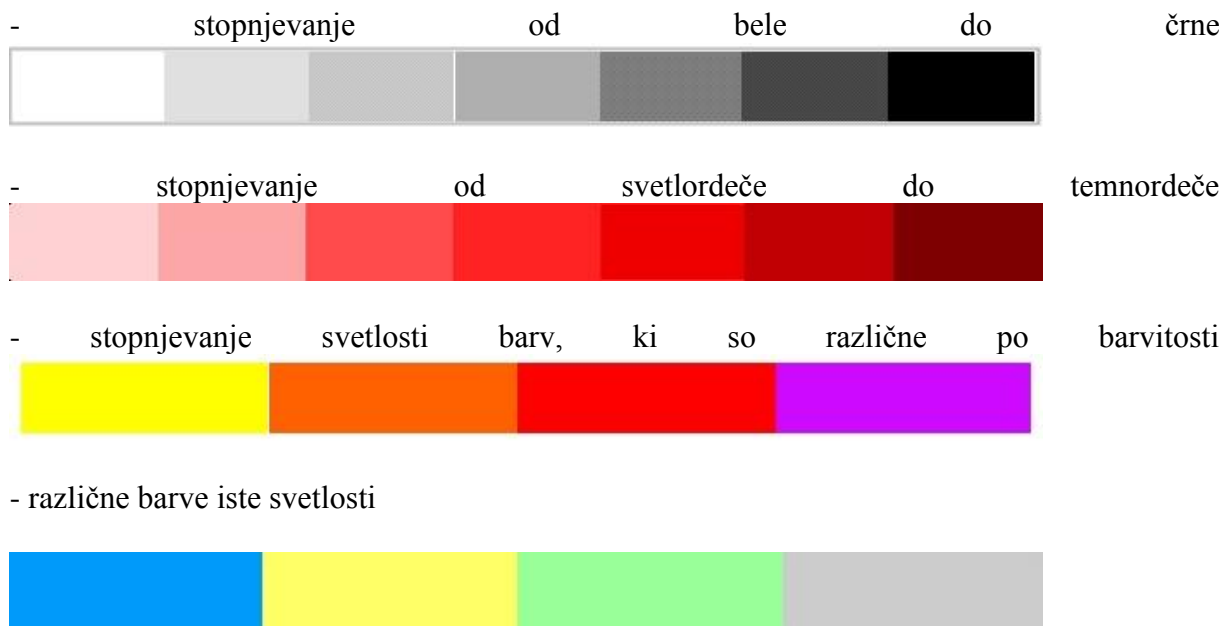
Kontrast – hladno-toplo

Ta kontrast občutimo na različne načine:

Tople barve	Hladne barve
sončno	senčno
blizu	daleč
vznemirljivo	pomirjevalno
težko	lahko
suho	vlažno
zemeljsko	nebeško

Kontrast – svetlo-temno

Kontrast med različnimi vrednostmi svetlosti ene barve ali različnimi vrednostmi svetlosti več barv:

Slika 5: Stopnjevanje barv

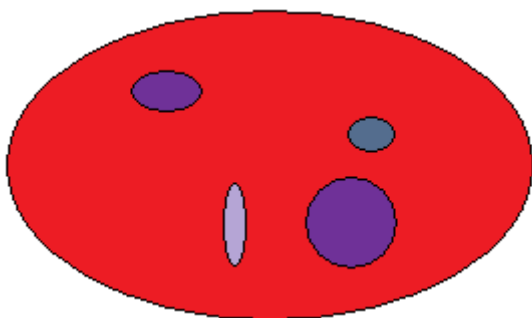
Količinski kontrast – kontrast veliko-malo

Če pri barvanju določene ploskve uporabimo rumeno in modro barvo, potem bo rumena ploskev delovala večje.

Slika 6: Količinski kontrast – različni učinki barv

Pri uporabi barv se včasih katero od barv uporabi manj kot druge .

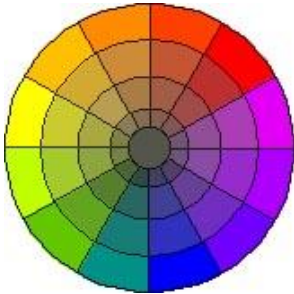

Slika 7: Količinski kontrast – različne količine barv

Harmonične barve

Kadar je skupni učinek dveh ali več barv prijeten in ubran, potem pravimo, da so barve harmonične – harmonija = red, urejenost.

Obstaja več različnih harmonij, ki jih delimo v dve veliki skupini:

Slika 8: Harmonija v barvnem krogu

Različne mešanice ene same barve z belo ali črno (harmonija enake barvnosti).

Barve, ki imajo enako temnost ali svetlost (harmonija različnih barvnosti).

Ittnov barvni krog je zasnovan tako, da si nasproti ležijo komplementarne barve. V njegovem dvanajstdelnem barvnem krogu so harmonične vse barve, ki so v vogalih enakostraničnega ali enakokrakega trikotnika, pravokotnika ali kvadrata.

Slika 9: Moderna vaza z uporabo kontrastnih polnil pri rezanem cvetju

Slika 10: Harmonične barve embalaže

Slika 11: Zasaitve lončnic v kontrastnem in harmoničnem gelu

Slika 12: Količinska harmonija vseh barv

Slika 13: Harmonija v rožnati barvi

Slika 14: Kontrast rdeče-vijolično

Barvni aspekti

Barvni aspekti so sinonim za lastnosti barv in barvnih kombinacij, katerih posledica so različni čustveni odzivi. V različnih kulturah imajo barve različna sporočila. Tako zelo tople barve (npr. rdeča) delujejo toplo. Rdeča barva deluje tudi agresivno in pri ljudeh zvišuje krvni tlak in stimulira živčni sistem.

Nasprotje toplim barvam so hladne barve. Med hladnimi barvami prevladuje modra barva, ki spominja na led in na hladna morja ter reke. Hladne barve učinkujejo pomirjajoče in upočasnjujejo metabolizem.

Svetle barve so svetli odtenki barv. Njihova lastnost je, da prostor odprejo in ga navidezno povečajo. Vzbujejo občutek sprostitve. Nasprotje svetlih odtenkov so temne barve. Te barve vsebujejo črno barvo in prostor zapirajo ter ga tako optično zmanjšajo. Na človeka delujejo zbrano in resnobno.

Osnovni barvni sestavi

Akromatični sestav – je brezbarven in vsebuje le črne, bele in sive tone.

Slika 15: Akromatični sestav

Analogni sestav – uporabljajo se katerekoli tri zaporedne barve ali odtenki v barvnem krogu (npr.: temnovijolična, svetlovijolična in temnomodra)

Slika 16: Analogni sestav

Neskladni sestav – kadar kombiniramo določeno barvo z barvo, ki je v barvnem krogu desno ali levo od njene komplementarne barve (npr.: modra-rdeča)

Slika 17: Neskladni sestav

Komplementarni sestav – kombinirata se barvi, ki sta v barvnem krogu diametralno nasprotni (npr.: rožnato rdeča in zelena).

Slika 18: Komplementarni sestav

Monokromatični sestav – kombiniramo odtenke ene barve.

Slika 19: Monokromatični sestav

Primarni sestav – kombiniramo čiste osnovne barve.

Slika 20: Primarni sestav

Sekundarni sestav – kombinacija sekundarnih barv.

Slika 21: Sekundarni sestav

Terciarni sestav – lahko so kombinacije rdeče oranžna – rumeno zelena in modro vijolična ali pa modro zelena, rumeno oranžna in rdeče vijolična. Barve so v barvnem krogu enako oddaljene.

Slika 22: Terciarni sestav

Barvna perspektiva

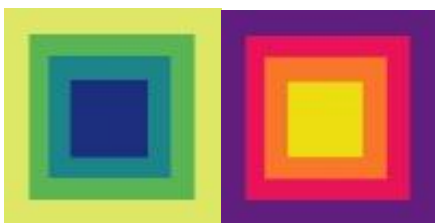
Tople barve so videti bližje kot hladne, tudi čiste in nasičene barve so videti bližje kot nenasičene.

Slika 23: Učinek barv – oddaljenost

V očesu nastaja slika rdeče barve za mrežnico, zato jo mora očesna leča potegniti nazaj, da se njena prava slika naredi na mrežnici, modra pa nastane pred mrežnico, zato jo mora leča usmeriti naprej.

To je fiziološki vzrok za globinsko delovanje toplih in hladnih barv.

Slika 24: Učinek barv – globina

Tipično cvetje za posamezne barve

RDEČA: nagelj, vrtnica, flamingovec, dalija, tulipan, gerbera ...

ORANŽNA: ognjič, tagetes, dalija, gerbera, knifofija, strelicija, frezija ...

RUMENA: sončnica, rman, gerbera, frezija, kraspedija, narcisa ...

VIJOLIČNA: čebula, ciklama, astra, orhideja, anemona, španski bezeg ...

ROŽNATA: lilija, hijacinta, gladijola, gerbera, zajčki, astre ...

BELA: šlajer, gerbera, vrtnica, nagelj, kala, teloh ...

ZELENA: flamingovec, molucela, nagelj, mak – plod, orhideja ...

MODRA: vrtnica, spominčica, muskari, knofki, plavica, ostrožnik, akonitum, trahelij ...

OBLIKA

Oblike delimo na pravilne in nepravilne.

Pravilne oblike so geometrijske oblike. Zanje velja, da so simetrične – lahko so: enojno-, dvojno- ali večsimetrične.

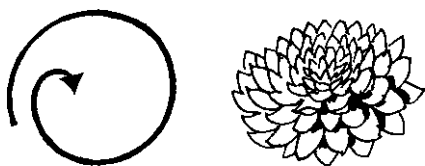
Nepravilne oblike so asimetrične – niso simetrične.

Okrogle oblike

Krog je geometrijski lik in ima dve dimenziji. Vse dimenzije ima enake in postavljen v tridimenzionalni prostor tvori kroglo, ki ima tudi sama tri dimenzije. Krog je pasivna oblika, kar pomeni, da ne poudarja gibanja in je negibljiva. Pogled nam vodi v sredino. Okrogle oblike optično delujejo težje od drugih. Navidezna teža krogle je odvisna tudi od barve. Temnejše barve delujejo težje kot svetlejše. Manjše okrogle oblike delujejo lažje od večjih okroglih oblik. Večje okrogle temnejše oblike cvetja pogosto uporabljamo v težišču aranžmajev. Tako so aranžmaji trdni – tako optično kot tudi dejansko.

Med okrogle oblike cvetja uvrščamo tudi tiste, ki imajo nepravilne oblike, ki so podobne krogu oziroma krogli. Tako v to skupino spada cvetje, ki ima socvetje v obliki kobula – rman, aconitum, ageratum, ornitugalum ...

Okrogle oblike so lahko polne ali votle. Polne so lahko krizanteme, dalije, pomaranče ..., medtem ko so votle oblike venec, razni obodi ...

Slika 25: Učinek okrogle oblike

Okrogle oblike delujejo težje, predvsem, če so polne. Zato jih damo v bazo aranžmaja. V višino tako segajo drobni cvetovi.

Slika 26: Okrogla oblika cvetov vrtnic – krogl

Slika 27: Okrogla oblika cveta daliije – krog

Slika 28: Okrogla oblika listov plahtice

Slika 29: Okrogla oblika plodov vrtnice

Slika 30: Okrogla oblika dekorativnih dodatkov

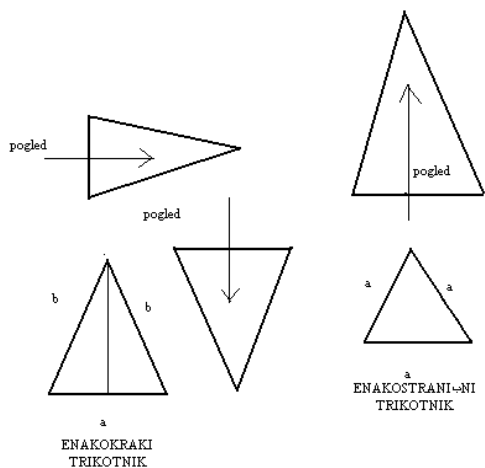
Okrogli cvetovi z dvema dimenzijama so:
gerbera, sončnica, regrat, astra, ciniija, marjeta, ognjič, plavica, mak ...

Okrogli cvetovi s tremi dimenzijami so:
kraspedija, čebula, bodoglavec, pajkovka, dalija – ponponast cvet, regratova lučka ...

Trikotne oblike

Enakostranični in enakokraki trikotnik spadata med pravilne oblike. Prvi je trojno-, medtem ko je drugi enojnosimetričen. Enakostranični trikotnik ima vse tri stranice enake velikosti, medtem ko ima enakokraki trikotnik eno stranico za osnovo, drugi dve stranici (kraka) pa sta enaka. Ko osnovno stranico razpolovimo, vidimo, da je enakokraki trikotnik enojnosimetričen, saj se razdeli na dve enaki polovici – dva enaka pravokotna trikotnika.

Trikotnik spada med dinamične oblike. Ko ga opazujemo, gre pogled v smeri vrha, ne glede na to, kam je vrh usmerjen.

Slika 31: Delovanje trikotne oblike

Primeri smeri pogleda:

- navzgor: lupinus, ostrožnik, knifofija, zajčki, kale ...
- navzdol: vse rastline s povešavo rastjo (ščir, evforbija ...)
- poševno: frezija, strelcija, flamingovec ...

Slika 32: Pogled potuje po steblih kal proti vrhu

Slika 33: Pogled potuje po trikotnih oblikah strelcij v smeri osnove cvetov

Slika 34: Pogled potuje v smeri betičev flamingovcev in korenine

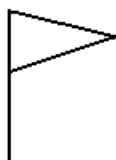
Slika 35: Stožčasta oblika socvetja

Slika 36: Trikotne oblike zaprtih cvetov lilije in okrogla oblika odprtega cveta

Trikotnik se v prostoru spremeni v stožec ali piramido.

Trikotnik učinkuje stabilno in čvrsto, izraža moč in ponos. Vsi pomislimo na egipčanske piramide, ki nas navdajajo s svojo mogočnostjo, pokončne trikotne oblike aranžmajev največkrat uporabimo za svečane priložnosti. Obrnjena trikotna oblika v prostoru ne deluje stabilno, ampak padajoče. Zato je pomembno, kako take elemente uporabimo v aranžmajih. Če cvet postavimo tako, da je vrh trikotne oblike obrnjen vodoravno oziroma je os trikotnika vzporedna podlagi, imamo elegantni samozavestni učinek.

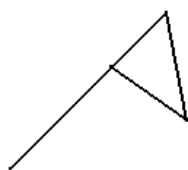

Slika 37: Pogled v smeri zastave desno

V primeru, da je vrh delno obrnjen padajoče poševno proti podlagi (glavna os trikotnika ni pravokotna na podlago) deluje tak element nestabilno in je potrebno uporabiti še kakšen drug element v aranžmaju, da ustvarimo ravnovesje.

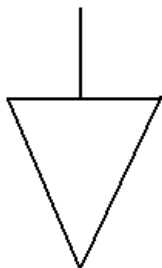

Slika 38: Žarkasto delovanje gladijol

Slika 39: Pogled v smeri zastave navzdol desno

Padajoča oblika trikotnika, ko je vrh obrnjen k podlagi, os trikotnika pa je pravokotna na podlago, deluje tak element mehko, umirjeno in neagresivno. Linija izgublja na svoji jakosti od baze trikotnika proti vrhu – podlagi. Pravimo, da se linija mehča.

Slika 40: Pogled v navpični smeri navzdol

Vse trikotne oblike cvetja potrebujejo okoli sebe več prostora, sploh v smeri vrha trikotnika. Take oblike cvetov največkrat uporabimo v aranžmajih za poudarjanje linij, vrhove aranžmajev ...

Štirikotne oblike

Poznamo dva tipa štirikotnih oblik, in sicer kvadrat in pravokotnik. Kvadrat je po lastnostih podoben krogu in se v prostoru spremeni v kocko. Pravokotnik ima paroma enako dolge stranice. Nikoli ga ne nameščamo diagonalno oziroma poševno. Pogled nam po pravokotniku potuje vzdolž dolgih stranic, vendar ni tako izrazit in hiter kot pri trikotniku.

Pokončen pravokotnik deluje svečano, trdno, stabilno in aktivno – pogled nam gre navzgor. Ležeči pravokotnik deluje bolj umirjeno, stabilno in izraža precej manj gibanja, saj se pogled giblje vzporedno s podlago.

Cvetje, plodovi in rastline, ki imajo pravokotno pokončno obliko, so:

hijacinta, koruzni storž, ljatris, ostrožnik – vsi cvetovi so odprti, muskari, smrekov storž, tisa, topol ...

Pravokotnik se v prostoru spremeni v kvader oziroma valj.

Pogled se optično nadaljuje pri cvetovih strelcije – trikotna oblika, kot tudi pri okroglih cvetovih, ki so usmerjeni navzgor.

Slika 41: Prehodna valjasta oblika cvetov hijacint

Uporaba oblik v prostoru

1. Krog

Velike okrogle cvetove, ki delujejo težko, nameščamo v težišče aranžmajev. Pri simetričnih aranžmajih jih običajno damo na sredino. Okroglo oblikovane izdelke lahko nameščamo v vsak prostor, upoštevamo pa velikost izdelka oziroma prostora.

2. Trikotnik

Cvetje trikotnih oblik vedno nameščamo nad druge oblike cvetja. V stran obrnjene trikotne oblike nameščamo v aranžmaju tako, da se lahko nadaljujejo v prostoru. Pogled mora nemoteno najti nadaljevanje poti v okolici. Navzdol obrnjene trikotnike v izdelku namestimo pod težišče, saj je tako osnovnica trikotnika blizu težišču aranžmaja, vrh trikotnika se od težiščne točke oddaljuje, linije se mehčajo.

Pokončne trikotne aranžmaje nameščamo tako, da je med njimi dovolj prostora, saj se pogled optično nadaljuje v smeri vrha. V stran obrnjeni trikotniki potrebujejo prostor ob straneh, saj se pogled nadaljuje v smeri vrha trikotnika. Tak aranžma ne sme biti blizu stene, ker le-ta zapre nadaljevanje pogleda.

Navzdol obrnjene trikotne oblike materialov uporabljamo v visokih vazah, podstavkih, ali pa aranžma postavimo tako, da je na robu podlage in se kot slap spušča proti tlam.

3. Pravokotnik

Pravokotne oblike delujejo težje od trikotnih, zato jih nameščamo med okrogle in trikotne oblike – kadar so pravokotniki pokončni, oziroma ob okrogle oblike v osnovi aranžmaja, kadar so pravokotniki ležeči. Pokončne pravokotne oblike aranžmajev so primerne za večino prostorov, vendar jih ne nameščamo pod polkrožne oboke.

Na splošno nam cvetje pri samem oblikovanju ne glede na obliko predstavlja točko. Točka je eden od osnovnih elementov oblikovanja. Včasih se izraz točka v šopku uporablja za vezno mesto, v aranžmaju je lahko izhodiščna točka, iz katere izhajajo vse linije. Pri modernih aranžmajih so točke nameščene tam, kjer hočemo doseči efekt večje zanimivosti. Posamezno cvetje je lahko nameščeno na različne načine in kot točka različno učinkuje.

Slika 42: Moderni aranžma v kombinaciji kvadratne in okrogle oblike

Slika 43: Moderna aranžmaja z okroglimi in kvadratnimi oblikami

Ritem

Primeri iz okolja

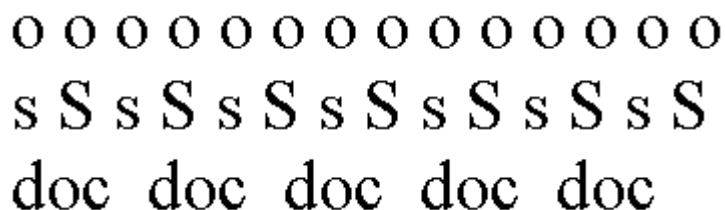
Slika 44: Prosti ritem – epruvete v aranžmaju

Slika 45: Enakomerni ritem pergol

Ritem je zaporedje elementov. Z enim samim zanimivim elementom ne moremo ustvariti ritma. Poznamo več vrst ritmov:

- pravilni ritem

Slika 46: Pravilni ritem

Določen element se pojavlja v enakih intervalih. Ritem deluje umirjeno, monotono, celo nekoliko dolgočasno, vendar poudarja urejenost. Primeri za tak ritem so: pletenice, črte v zvezku, obod za venec, stopnice, prekinjene črte na cestišču ...

Če v zaporedje vključimo različne elemente v enakih razdaljah, potem je ritem še vedno pravilen, v izdelek pa vnesemo tudi nekoliko več zanimivosti.

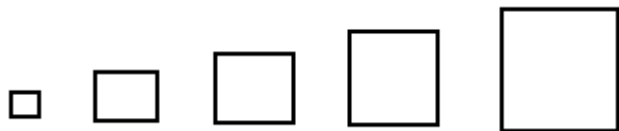
- pojemajoč ritem

Slika 47: Pojemajoč ritem – vpliv velikosti elementov

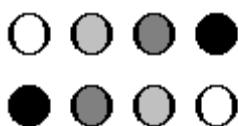
Kadar se razdalja med elementi postopoma povečuje, ali kadar se velikost elementov postopoma manjša, govorimo o padajočem ritmu.

Kadar se razdalja med elementi postopoma krajša, ali pa se elementi postopoma večajo, govorimo o naraščajočem ritmu.

Slika 48: Naraščajoč ritem – vpliv velikosti elementov

Tudi z uporabo intenzivnosti barv lahko dobimo učinek naraščajočega ritma (od svetle do temne barve) ali pa učinek padajočega ritma (od temne do svetle barve).

Slika 49: Naraščajoč in padajoč ritem – vpliv intenzivnosti barv

- prosti ritem

Pri tem ritmu si elementi sledijo v nekem naključnem zaporedju. Primere najdemo povsod v naravi: oblaki, cvetoč travnik, gozd ...

Slika 50: Prosti ritem

Pri zaporedjih lahko uporabljamo nize. Niz je krajše sestavljeno zaporedje različnih elementov. Tak niz nato večkrat ponovimo v določenem zaporedju v različnih ritmih. Primer ritma z uporabo nizov so lahko cvetlična korita.

Uporaba ritma v izdelku:

1. V izdelku uporabimo cvetje le ene barve – odtenke ene barve.
2. V izdelku uporabimo cvetje iste vrste z različno odprtimi cvetovi – od popolnoma odprtih cvetov do cvetnih popkov.
3. V izdelku uporabimo različno cvetje, ki ga razporedimo neenakomerno.
4. Ritem v izdelku dosežemo tudi z nizanjem linij v aranžmaju, da dosežemo enakomerno gibanje pogleda po aranžmaju.
5. Ritem dosežemo tudi z nizanjem elementov v krogu – radialno.

Razmerje

Pri izdelavi aranžmajev moramo vedeti, v kakšen prostor bomo aranžma postavili. Če je prostor večji, je lahko temu primerno večji tudi aranžma, v kolikor je prostor manjši, je aranžma ustrezno manjši. S tem dosežemo harmonično postavitev aranžmajev v prostoru. Če prevelik izdelek postavimo v premajhen prostor, prostor optično še bolj pomanjšamo.

Pri izdelavi aranžmajev upoštevamo **MERILO V IZDELKU**. To pomeni, da je velikost uporabljenih elementov v sorazmerju z velikostjo izdelkov. Manjši je izdelek, manjši so uporabljeni izdelki in obratno. Pri sami izdelavi lahko naredimo več napak:

- V velikem aranžmaju uporabimo en prevelik element – najprej opazimo le-ta element, celote sploh ne opazimo.
- Izdelek velikih dimenzij izdelamo le iz drobnega materiala – v izdelku ni pravega ritma, linij, točke; pogled nima oporne točke in linije, po kateri bi pogled potoval po aranžmaju.

Točka

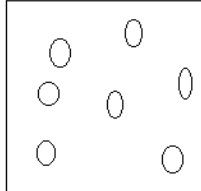
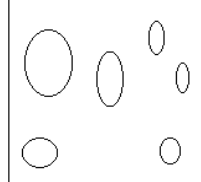
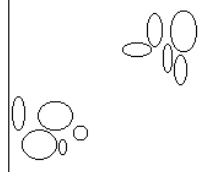
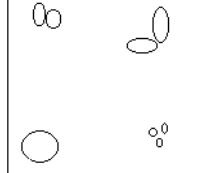
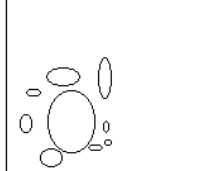
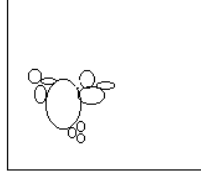
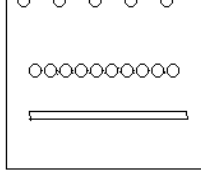
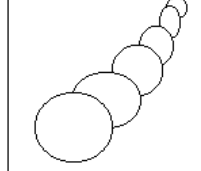
En cvet je le ena sama točka in učinek je manjši kot v primeru združitve cvetov v skupine.

Slika 51: Ena sončnica je točka, štiri pa so skupina, ki delujejo kot kvadrat.

Slika 52: Močna kompozicija enakih aranžmajev v skupinski postavitvi

	<p>Če imamo cvetje enakih velikosti razporejeno enakomerno po prostoru – aranžmaju, opazimo celoto in ne posameznih cvetov. Poudarek lahko dosežemo le z uporabo različnih barv. Ta razporeditev deluje umirjeno.</p>
	<p>Kadar uporabljamo cvetje enakih barv in različnih velikosti, bomo najprej opazili večje cvetje.</p>
	<p>Če cvetje združujemo v različno velike skupine, potem najprej opazimo največje skupine. Nato nam pogled potuje po velikosti od največje do najmanjše skupine. Taka razporeditev poveča zanimivost izdelka in drobno cvetje ostane bolj opazno.</p>
	<p>V večjih izdelkih – aranžmajih – moramo skupine razporediti tako, da se s pogledom sprehodimo po celotnem aranžmaju. Pri takem oblikovanju pazimo, da so skupine med seboj dovolj oddaljene in je njihov učinek večji.</p>
	<p>Če cvetje različnih velikosti oziroma oblik združimo v skupino, ta skupina tvori točko in nam zaustavi pogled. Učinek se poveča z uporabo različnih barv.</p>
	<p>Kadar razporejamo cvetove enega za drugim, lahko ustvarimo linijo. Taka linija je zgolj navidezna – cvetovi se ne dotikajo, ali pa neposredna – cvetovi se dotikajo.</p>
	<p>Kadar cvetje nameščamo v liniji, lahko dobimo navidezno posredno linijo; v primeru, da se cvetje dotika, pa dobimo neposredno linijo.</p>
	<p>Gibanje se ustvari, ko v neko namišljeno linijo postavimo cvetje, ki je razporejeno po velikosti od največjega do najmanjšega.</p>

Slika 53: Učinki točk

Linija

Pri liniji je pomembna le ena dimenzija, to je dolžina. Linija je dinamična, saj pogled potuje vzdolž linije. Linij je več vrst, in sicer: navpična, vodoravna, diagonalna oziroma poševna, kriva oziroma upognjena, valovita in lomljena linija. Imamo tudi več debelin linij –debele in tanke. Navpične linije izražajo ponos ter optimizem. Vodoravne linije delujejo pomirjajoče, medtem ko poševne linije delujejo nestabilno in dajejo občutek, kot da bi se prevrnile. Tanke linije delujejo nežno, pravimo jim ženske linije. Poudarjene debele linije dajejo masiven učinek in jim pravimo moške linije. Neenakomerno debele linije delujejo najbolj naravno, saj jih najdemo povsod v naravi, npr. korenine, veje ...

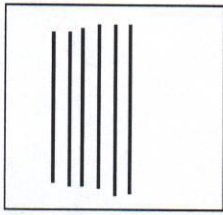

Slika 54: Povešene linije ščira

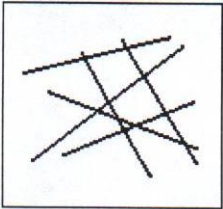
Združevanje linij

Linije lahko združujemo na več načinov:

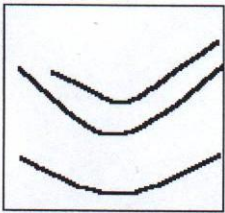
	Linije izhajajo iz ene točke
	Linije iz različnih smeri se združujejo v eni točki

Linije so paralelne oziroma vzporedne in nimajo skupnih točk.

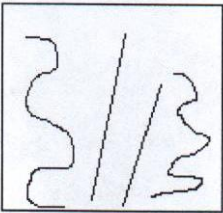
Linije se stikajo neurejeno, imajo več stičnih naključnih točk. Delujejo neurejeno in vnašajo nelagodje, zmedo v aranžmaju, zato se jih izogibamo.

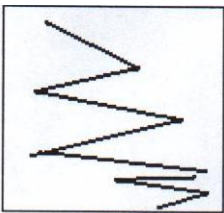
Konkavne linije poudarjajo gibanje navzgor, nameščamo jih v spodnji del aranžmaja.

Konveksne linije poudarjajo gibanje navzdol, lahko jih uporabljamo poleg pokončnih linij ali v prevešajočih aranžmajih.

Ko združujemo ravne in valovite linije, pride do izraza razlika v hitrosti potovanja pogleda po linijah, po ravnih linijah potuje pogled z veliko večjo hitrostjo kot po krivih linijah, kjer se pogled upočasni; valovite linije so manj izrazite in vnašajo v izdelek mehko.

Lomljene linije pogled večkrat zaustavijo in lahko delujejo nemirno, predvsem v primerih neenakomernega lomljenja. Uporabljamo jih le v modernih eksperimentalnih aranžmajih, potrebujejo veliko prostora.

Linije so lahko, polne – direktne, ali pa prekinjene – indirektne. Posredne dobimo v izdelku z enakomernim nameščanjem dodatkov po izdelku: venec, pletenica ...

Slika 55: Učinki linij

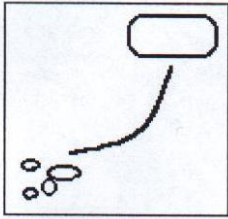
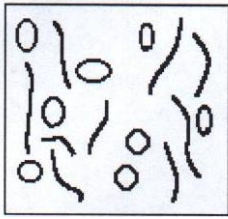
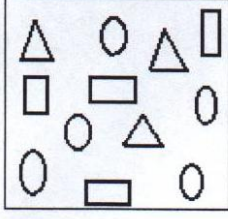
Klasične izdelke si navadno ogledamo kot celoto, posameznih elementov v aranžmaju sploh ne opazimo. Pri modernih aranžmajih nam pogled potuje od enega zanimivega detajla do drugega. Pogled potuje od bolj zanimivega k manj zanimivemu in običajno se pogled vrne na prvi opažen predmet v aranžmaju. Najbolje je, da modernejši aranžma naredimo tako, da so elementi razporejeni po aranžmaju tako, da pogled speljemo po celotnem aranžmaju. Rezultat take postavitve različnih elementov v aranžmajih je, da so moderni aranžmaji bolj zanimivi od klasičnih.

Poleg točke in linije poznamo pri oblikovanju izdelkov tudi prehodne oblike.

Prehodne oblike

Te oblike imajo dve dimenziji ali tri dimenzije, vendar je ena od njih zelo poudarjena. V floristiki so prehodne oblike pri izdelovanju aranžmajev listi, plodovi ali kateri drugi elementi. Pri izdelovanju klasičnih aranžmajev, ki so večinoma narejeni iz velike mase cvetja, listi kot prehodne oblike zapolnijo prazne prostore med cvetovi. Z njimi se doseže, da izdelek ne deluje preveč težko. Pri modernih aranžmajih listi blažijo prehod od točke do linije. Z njimi blažimo kontraste v aranžmajih. Prehodne oblike imajo delne lastnosti kot točke in delne kot linije. Pogled se upočasni, vendar se ne ustavi kot pri točki, potuje pa počasneje kot pri liniji.

Uporaba točke, linije in prehodnih oblik

	<p>V izdelku se pogled najprej ustavi na večji skupini prehodnih elementov, nato potuje po liniji in konča v točki, ki je najbolj zanimiv element v aranžmaju.</p>
	<p>Izdelek deluje bolj umirjeno v primeru, ko porabimo več manjših elementov, kateri so enakomerno porazdeljeni. Uporabimo polkrožne linije in točke.</p>
	<p>Kadar v izdelku uporabimo več elementov, dosežemo večjo zanimivost. Paziti moramo, da v enem izdelku ne uporabimo preveč različnih elementov, ker to potem postane moteče.</p>

Slika 56: Učinki združevanja oblik, točk in linij

Slika 57: Enakomerna porazdelitev enakih elementov, tako oblik kot harmoničnih barv v aranžmajih deluje umirjeno.

Slika 58: Uporaba kontrastnih barv in kombinacij različnih oblik deluje dinamično.

V nasadku se kombinirajo različne oblike zelenja – v bazi so okrogli listi – krasula, poleg so masivni listi nenavadne oblike – jelenova praprot, v tej grobi strukturi je kot kontrast uporabljen prevešajoč drobnolistni fikus pumila. Za višino nasadka je uporabljena slonova noga. Cel nasadek ima usklajene linije, ki so delno padajoče.

Slika 59: Uporaba lončnic z različnimi linijami v nasadku

Slika 60: Nasadek zunanje zasaditve v kombinaciji različnih rastlin in dekorativnih materialov

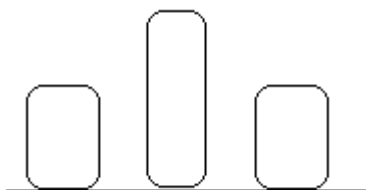
Slika 61: Kombinacija dveh nasadkov, ki združujeta linije rastlin z dekorativnimi dodatki v dinamično kompozicijo

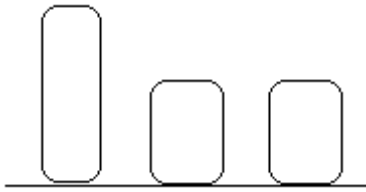
Slika 62: Naravne padajoče linije bršljana v kombinaciji z okroglimi oblikami pušpana in stožčasto obliko smreke

Ravnotežje

Težišče je točka, v kateri je teža izdelka oziroma teža leve in desne polovice enaka. Pri nesimetričnih oblikah poiščemo težišče tako, da lik optično razdelimo na dva enaka dela. Kadar uporabljamo v aranžmajih enako velike cvetove, jih razporedimo enakomerno in pri tem pazimo na barve. Če uporabljamo različno velike cvetove, jih razporedimo tako, da v izdelku ustvarimo optično ravnotežje. Če imamo v izdelku le en velik predmet, ga moramo postaviti v sredino, drugače ne dobimo ravnotežja. Večje elemente uravnotežimo tako, da na drugo stran namestimo skupino več manjših elementov. Višina namestitve je različna – večji elementi so nižje, manjši pa višje. Izdelek lahko uravnotežimo tudi z linijami, ki morajo biti dovolj izrazite, da so protiutež velikim elementom.

Slika 63: Simetrična postavitev

Slika 64: Nesimetrična postavitev

Slika 65: Težišče rozetaste rastline

V naravi rastline usmerjajo gibanje proti težišču – osrednjemu glavnemu motivu.

v

Slika 66: Težišče aranžmaja

Pri aranžmajih moramo posnemati naravno gibanje proti težišču in aranžma je stabilen.

Na optično težo vplivajo nekatere lastnosti predmetov. Če opazujemo snovnosti in predpostavljamo, da sta barva in oblika enaki, ali pa prepoznamo delovanje oziroma učinek barvnih in oblikovnih razlik, ali pa velikost lis, pridemo do naslednjih spoznanj:

- prozorno deluje lahkotneje kot neprozorno;
- gladko deluje lahkotneje kot grobo in skorjasto;
- svilnato deluje lahkotneje kot rustikalno;
- svetle barve delujejo lahkotneje kot temne;
- okrogle oblike delujejo težje kot dolge, vitke;
- široko naložene oblike delujejo težje kot vzpenjajoče se navzgor;
- mnogo manjših cvetov deluje lažje kot en sam cvet enake mase.

Slika 67: Simetrična postavitev na posameznih mizah in skupna asimetrična postavitev izložbe

Slika 68: Simetrična ureditev razstavnega prostora

Slika 69: Asimetrična postavitev dekorativnega materiala

Slika 70: Simetrična postavitev enakih aranžmajev

Pomembno je upoštevati naslednje točke:

1. Glavnega motiva ne smemo nikakor plasirati v geometrijsko sredino, sicer smo prisiljeni v oblikovanje simetrične skupine. Prestavimo ga na desno ali na levo stran.

Asimetrična grupacija z ravnotežno točko med geometrijsko sredino in glavnim motivom. Imamo dve vrsti ravnotežja: črna puščica je fizikalno ravnotežje, osrednja os je optično ravnotežje.

2. Med geometrijsko sredino in glavnim motivom leži skupinska os z ravnotežno točko, tako dobimo dvoramenski vzvod z različnima ročicama – krakoma. Fiksiranje te ravnovesne točke je stvar občutka in sovпада z zakonom o vzvodih. Ravnovesno točko zaznamo tudi na sredini pod glavnim motivom. Sedaj sta nasprotni in stranski motiv sama odgovorna za izravnavo optičnega ravnovesja.
3. Poleg glavnega motiva razporedimo »stranski motiv« in na drugi strani geometrijske sredine se pojavi »nasprotni motiv«, ki mora narediti optično izravnavo ravnovesja. Ker je tu dejaven zakon o vzvodih, se pokaže navidezno nasprotje: Kolikor manjši oziroma optično lažji nasprotni motiv oblikujemo, toliko dlje – bolj odmaknjen mora biti, da dobimo vtis, da spada zraven.
4. Naslednje podrejene in povezujoče elemente lahko dodamo trem pomembnim motivom.
5. Odnosna oblika treh motivov je nepravilni trikotnik. V vseh nesimetričnih razvrstitvah od malega aranžmaja pa do velike cvetlične dekoracije igra ta odnos trikotnika veliko vlogo.

Tekstura in struktura

Tekstura materialov

Tekstura je lastnost, ki jo opazujemo predvsem pri listih in drugih elementih, ki jih uporabljamo pri dekoracijah (trakovi, papir, posoda ...).

Površina je lahko:

- * gladka – bleščeča (monstera, anturium, jabolko ...);
 - nebleščeča (strelacija, hruška ...);
- * rebrasta (palme, buče ...);
- * nagubana (primula, peperomija, oreh ...);
- * dlakava (vijolica, planika, kivi ...);
- * bodičasta (asklepija, eringium, kostanjeva ježica ...).

Struktura cvetja

Struktura je lastnost zgradbe in jo večinoma opazujemo pri cvetju.

Tipi strukture so:

- Steklena; cvetni listi so trdni, vendar delujejo krhko, so svetle barve in so delno prosojni. Primeri so: bela frezija, bela ciklama, orhideja ... Tako cvetje nameščamo v gladke steklene ali kovinske posode.
- Porcelanasta; lastnost belih in pastelnih cvetov, ki delujejo še bolj fino kot stekleni cvetovi. Primeri so: kala, teloh, bele lilije ... Tako cvetje nameščamo predvsem v bele porcelanaste posode.
- Žametna; cvetje s tako strukturo deluje mehko, dlakavo, ima nežen lesk, barve cvetja so navadno temnejše. Primeri so: rdeča vrtnica, gloksinija, mačeha, jeglič ... To cvetje nameščamo v keramično posodo umirjene barve, lahko tudi s poslikavami.
- Svilena; cvetje s svileno strukturo ima rahlo moten lesk, cvetni listi delujejo mehkeje. Primeri so: magnolija, ostrožnik, dišeči grahor ... To cvetje nameščamo v steklene, porcelanaste ali keramične glazirane posode.
- Volnena; cvetje deluje mehko in težje. Primeri so: planika, celozija, pampa ... Tako cvetje nameščamo v lesene ali keramične posode.
- Rustikalna; cvetje deluje bolj grobo, cvetovi so socvetja, kompaktni, navidezno težki. Primeri so: banksija, hortenzija, proteja, cinije, tagetes ... Tako cvetje nameščamo v pletene lesene posode oziroma v posode iz neglazirane keramike.

Struktura zelenja

Pri strukturi zelenja upoštevamo velikost listov oziroma lističev pri sestavljenih listih.

Ločimo:

- zelenje z drobno, fino strukturo: asparagus, pušpan, pitosporum ...
- zelenje z grobo strukturo: veliki listi – anturium, strelicija, palma ...

Uporaba različnih struktur in tekstur v aranžmajih:

- Gladke bleščeče površine delujejo navidezno večje in kadar jih želimo enakovredno uporabiti v izdelku, jih moramo uporabiti manj kot drugih.
- Zelenje z bleščečo površino v aranžmaju običajno uporabljamo nad ostalim zelenjem. Izjema je le, če so listi z bleščečo površino večji od nebleščečih.
- Ko v izdelku kombiniramo zelenje različnih lastnosti, vedno uporabimo fino strukturo nad grobo. Tako ustvarimo kontrast in zelenje je bolj zanimivo, opazno.
- Pri strukturnem načinu oblikovanja aranžmaja že pri izbiri cvetja in zelenja pazimo, da izberemo vsaj dve – najpogosteje tri – vrste zelenja in cvetja. Vsak material s svojo značilnostjo uporabimo v večjih skupinah. Tako so razlike bolj opazne, nastanejo kontrasti in izdelek je bolj zanimiv.

Poudarek – akcent

Poudarek oziroma akcent v izdelku dosežemo takrat, ko uporabimo vsaj en element, ki se po določeni lastnosti razlikuje od ostalih. Najpogosteje ga uporabimo za poudarek razliko v:

- velikosti,
- barvi,
- obliki.

Zlati rez – dobro razmerje

Zlati rez dobimo pri delitvi daljic na rastlini.

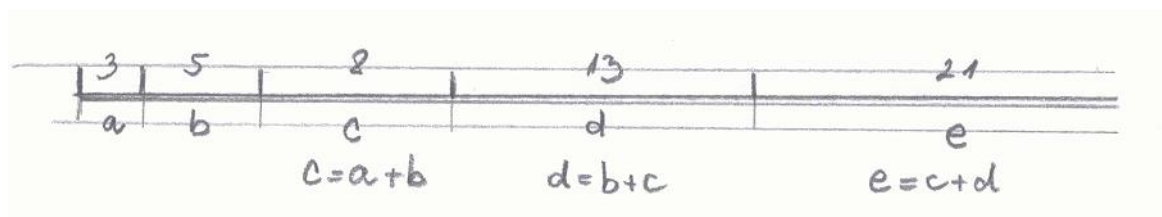
Obe strani izkazujeta rezultat 0,6. Tako enačba drži, zato tu ni potrebna matematična natančnost. Če želimo še nadalje dokazovati, da je večja daljica resnično 1,6-krat večja kot manjša daljica, ali pa je cela daljica 1,6-krat večja kot večji razdelek (del), se moramo lotiti deljenja. Poskusimo z $8 : 5$. 5 gre v 8 točno 1,6-krat.

Računanje po načinu zlatega reza

Vemo, da sta dve daljici v razmerju zlatega reza, če je večja 1,6-krat večja od manjše. S tem znanjem lahko čisto enostavno izračunamo k že znani daljici še eno, ki je v razmerju zlatega reza do znane daljice.

Če je znana daljica dolga 20 cm, mora biti nova 1,6-krat večja, torej $20 \times 1,6 = 32$ cm.

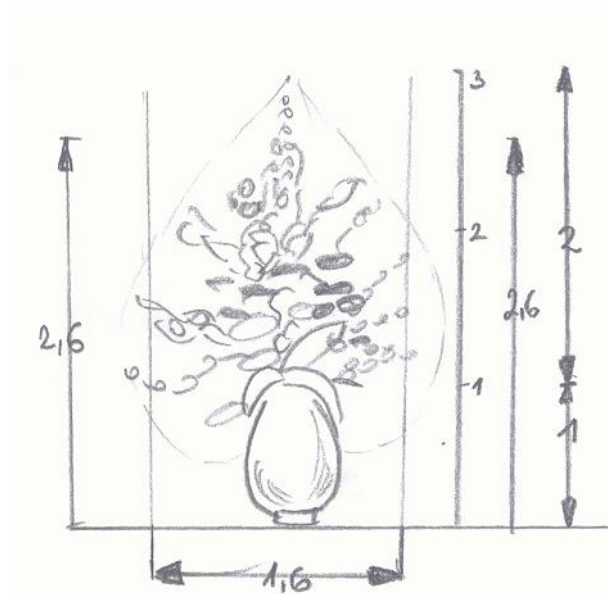
Zlati rez dovoljuje stalno delitev.

Slika 71: Zlati rez

Če želimo najti za 20 cm krajšo daljico, tudi proporcioniramo po zlategem rezu, tako da jo je potrebno le deliti z 1,6; torej $20 : 1,6 = 12,5$. Tako so $12,5 : 20$ in $20 : 32$ proporcionalne po zlategem rezu.

Ker sta a in b skupaj c, torej obstoji cela daljica iz obeh delov, je c 2,6-krat večji kot a, potemtakem lahko iz a-ja (manjšega dela), izračunamo c, velikost, v kateri sta a in b, tako da a pomnožimo z 2,6. Poenostavljeno lahko računamo tudi a : b kot 1 : 2, ker na začetku razmernih števil v zlategem rezu prav tako stoji ta številčni odnos

Slika 72: Zlati rez

Velika daljica je lahko 1,6–2-krat večja kot mala.

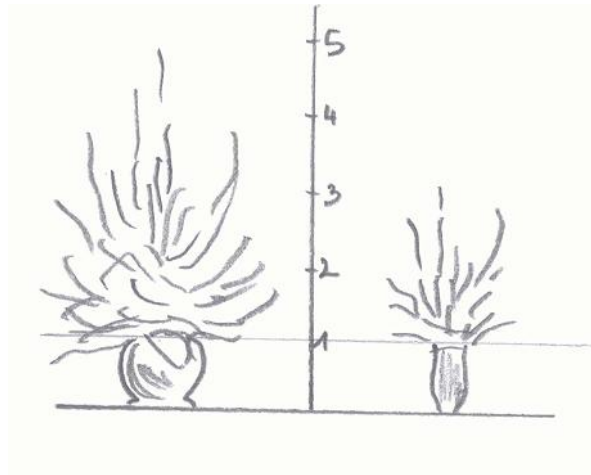
Spreminjanje razmerja v zlategem rezu

Razmerje zlatega reza je za nas samo standard. Naših aranžmajev se ne bo merilo s centimetrskim merilom, ampak bomo merili samo z očmi. In na oči lahko marsikaj vpliva, da se lahko tudi zmotijo. Optični vtis mora biti sorazmeren količini cvetja in na to vplivajo

marsikateri faktorji. Vzemimo za primer razmerje med posodo in cvetjem, ki se visoko vzpenja.

Vpliv oblike posode

Široka, okrogla vaza lahko obvlada v nasprotju z vitko, drobno vazo enake višine veliko višje vzpenjajoče se cvetje, tudi do 4-kratne višine posode kot pa ozka vaza. To sovpada z učinkovanjem mase posode.

Slika 73: Zlati rez

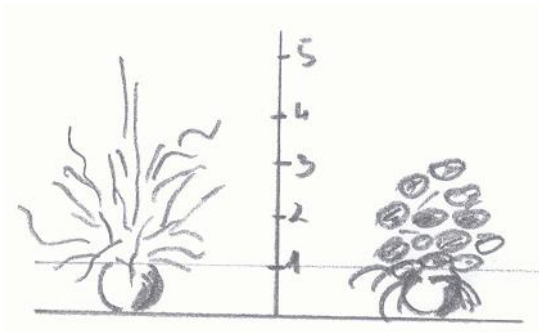
Široka posoda lahko sprejme ne le več, ampak tudi višje rože kot ozka posoda iste višine.

Videti je, kot bi imela široka posoda več moči in stabilnosti, s čimer lahko kompenzira višjo razporeditev cvetja. Dejanska zmožnost kapacitete posode ne igra nobene vloge pri proporcionalnosti, pomembno je le optično ugotovljivo razmerje med maso posode in raztezanjem cvetja. Če pa hočemo vključiti širino posode v izračunsko formulo, se le-ta glasi:

- višina cvetne razporeditve = širina + višina posode x 2 – pri drobnih oblikah v sproščeni razporeditvi;
- višina cvetne razporeditve = širina + višina posode x 1,5 – pri večjih cvetnih oblikah ali polnejši razporeditvi.

Vpliv oblike cvetov in vrste razporeditve cvetja

Drobnocvetno nežno cvetje in drobne trave se lahko vzpenjajo do 4-kratne višine posode. Z dobro oblikovano rastno sredino jih optično povežemo in videti so pritrjene. Previsoka razporeditev prej poudari lahkotnost in eleganco oblik, kot da bi delovala neskladno. Oko bolj pretehta razmerje mase, kot pa raztezanje in igrivo linearne oblike, ki ne dajejo tako hitro vtisa velike mase. Veliko in kompaktno cvetje je nasprotno lahko visoko največ do dvojne višine posode, pri polnejši razporeditvi naj ne presega razmerja nad 1 : 1,6. Če pa dominirajo poležane, stransko se raztezajoče oblike razporeditve, lahko višina raztezanja v razmerju do posode zavzame manjšo velikost. Vse je odvisno od vrste in količine cvetja, uporabljenega v aranžmaju, upoštevajoč zlati rez.

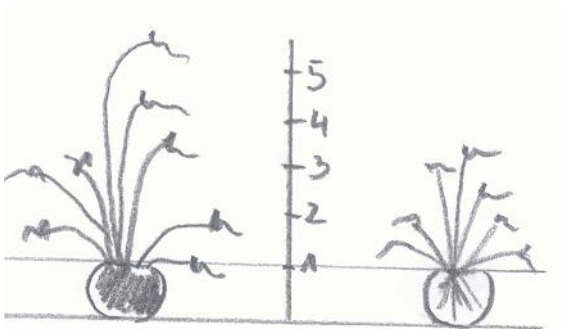

Slika 74: Zlati rez

Nežne, fino členjene oblike se lahko vzpenjajo višje kot polne plastične, optično težke oblike.

Vpliv materiala, iz katerega je posoda

Ne samo oblika, tudi material, iz katerega je posoda, vpliva na razmerje v aranžmaju. Groba, masivna, keramična vaza in gladka, prozorna steklena vaza enake oblike morata vsebovati različno visoke aranžmaje.

Slika 75: Zlati rez

Kmečka keramika lahko nase veže cvetje, ki se vzpenja višje in daje bogatejši videz kot prozorna posoda iste oblike in velikosti.

Optična lahkotnost in prozornost steklene posode narekujeta nižjo razporeditev cvetja kot pa teža rustikalne keramične posode. Kljub temu delujeta oba aranžmaja dobro usklajeno (v razmerju), čeprav je cvetje v stekleni vazi visoko le dve višini vaze, medtem ko je cvetje v keramični vazi visoko za dve do štiri višine vaze.

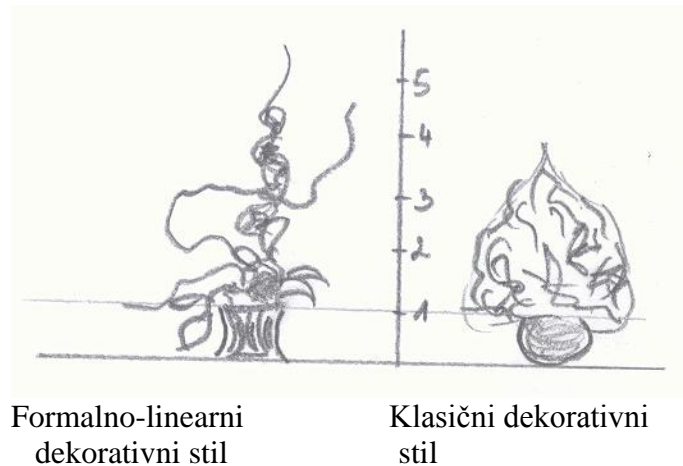
Vpliv barve cvetov

Barva cvetov vpliva tudi na variacijo višine raztezanja. Temni cvetovi so lahko nekoliko višje raztezajoče razporejeni, če za to obstajajo formalni razlogi – npr.: temnomodri ostrožnik. Ob taki razporeditvi je bolje, da so temnejši cvetovi nekoliko višje kot svetlejši cvetovi iste vrste, ker zaradi skromnejše barvne svetlosti ne delujejo tako lebdeče, lahko. Videti je, da temna

barva potegne cvetove navzdol in ta optični učinek odpravimo tako, da temna socvetja že vnaprej pustimo segati nekoliko višje.

Vpliv stilov aranžmajev

Razmerje med posodo in cvetjem ter višino aranžmaja končno odloča o stilu oblikovanja. Klasičnega dekorativnega aranžmaja na splošno ne oblikujemo tako visoko kot dekorativno-linearni aranžma, kjer linije segajo visoko.

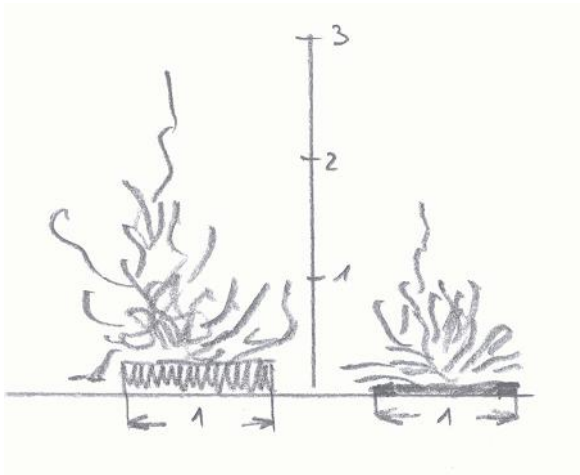
Slika 76: Zlati rez

Formalno-linearni aranžma z veliko prostega vmesnega prostora se lahko vzpenja višje kot klasičen bujni dekorativni aranžma.

Na splošno za višino dekorativnega aranžmaja računamo dva- ali trikratno višino vaze. Širina raztezanja se dobro ujema v shemo 1 : 2, saj je širina aranžmaja enaka dvojni višini posode. Pri tem je največja širina aranžmaja v primerjavi s širino posode taka, da zavzema vrednost 1/3, medtem ko je višina aranžmaja 2/3. Tak skrajni obris aranžmaja lahko prilagodimo obliki kaplje, naravni obliki, ki se utelesi v harmonijo razširjanja – glej aranžma klasični dekorativni stil.

Razmerja aranžmajev v plitvih posodah

Ostanejo nam le še različna razmerja plitvih posod v primerjavi z višino aranžmajev. Pri teh razmerjih upoštevamo premer sklede, ne pa njene višine. Pravilo je, da se za razmerje višine aranžmaja upošteva dvojna širina premera nizke posode. Če je posoda globlja, tako da ne deluje samo površinsko, ampak bolj poudarjeno, potem je aranžma lahko višji. Taka posoda ima večji učinek in tako lahko uporabimo več cvetja in je višina aranžmaja lahko tudi trikratni premer posode, višina se lahko celo podvoji. V primeru, da se uporablja nežnejše cvetje, igrive trave ali veje, lahko znaša razmerje več kot 1 : 2.

Slika 77: Zlati rez

Kolikor večje je delovanje mase neke posode, tolikor višje se cvetje lahko vzpenja.

Včasih lahko ostanemo tudi znatno pod tem razmerjem, predvsem, če je aranžma v plitki posodi. Širina posode ima lahko veliko raztezanje, višina cvetja pa je majhna.

Slika 78: Zlati rez

Tu širina nad višino dominira za kar nekajkrat.

Oblike in stili aranžmajev

Poznamo tri različne tipe stilov aranžmajev:

- klasični,
- moderni,
- eksperimentalni.

Klasični stili

K klasičnim stilom uvrščamo naslednje oblike – stile:

- okrogle
 - bidermajer
 - mille fleurs/milfler
- trikotne
 - simetrične
 - asimetrične
- oblike srca
- piramidne oblike
- okrogle oblike – venci
- oblike križev
 - grški križ
 - latinski križ
- Hogart stil/S-linija
- oblike polmeseca

K **modernim stilom** uvrščamo naslednje oblike – stile:

- vegetativne,
- paralelne,
- dekorativne:
 - linearne,
- eksperimentalni stil,
- prosti stil.

K **eksperimentalnim stilom** uvrščamo vse izvirne ideje aranžmajev, s katerimi eksperimentiramo in upoštevamo osnovne floristične zakonitosti.

Klasični stili

Okrogli aranžmaji

Slika 79: Bidermajer

Slika 80: Šopek – mille fleurs

Slika 81: Poročni šopek – bidermajer

Slika 82: Aranžma – mille fleurs

Bidermajer oblika je okrogla in kompaktna. Aranžma ima le svoj zunanji prostor. Material je lahko v skupinah koncentrično ali spiralno porazdeljen. Ta oblika se največkrat uporablja za adventne oziroma novoletne šopke, lahko tudi za poročne šopke. Mille fleurs oblika je ravno tako okrogla, med uporabljenim cvetjem pa je več prostora. Aranžma ni kompakten, zato »diha«.

Trikotne oblike

Trikotne oblike so lahko simetrične ali nesimetrične. Zunanji rob aranžmaja tvori trikotne ploskve. Taki aranžmaji delujejo zelo stabilno.

Slika 83: Trikotna oblika aranžmaja (stožec)

Aranžmaji v obliki srca

Slika 84: Aranžma v obliki srca

Aranžmaji v obliki srca so večinoma kompaktno narejeni. Cvetje mora slediti linijam, ki ohranjajo obliko srca. Taki aranžmaji se največkrat uporabljajo v času valentinovega.

Aranžmaji v obliki piramide

Slika 85: Piramidni aranžma

Izdelek je narejen kompaktno, cvetje lahko polagamo v spiralo, v koncentrične kroge, žarkaste linije; tloris je krog. Taki aranžmaji so najpogosteje v obliki stožca in so največkrat uporabljeni za svečane priložnosti. Velikokrat so na ta način narejene različne smrečice v novoletnem času.

Okrogli aranžmaji – venci

Bolj ploskovno predstavljajo okrogle aranžmaje venci, zato tretja dimenzija ni tako izrazita. Tako cvetje kot zelenje je porazdeljeno kompaktno. V zimskem času so najbolj pogosti adventni venčki, venci pa se pojavljajo tudi v žalni floristiki.

Slika 86: Dekoracija, speljana v obliki venca

Slika 87: Žalni bidermajer venec

Aranžmaji v obliki križa

Aranžmaji v obliki križa so večinoma ploskovni. Na sami podlagi se lahko doda manjši aranžma. Prevladuje ploskovna dimenzija. Večinoma se uporabljajo kot žalni aranžmaji.

Grški križ

Slika 88: Grški križ

Latinski križ

Slika 89: Latinski križ

Slika 90: Žalni aranžma s križem

Hogart stil – S-linija

Slika 91: Horizontalna S-linija

Slika 92: Vertikalna S-linija

Ta stil je poimenovan po angleškem slikarju William Hogarthu, ki je to obliko pogosto uporabljal pri ustvarjanju. Samo obliko naredimo iz vej, žic ali drugega materiala. Nato glavno linijo le dopolnimo s cvetjem in z zelenjem. Taka oblika aranžmaja ni pogosta.

Aranžmaji v obliki polmeseca

Obliko polmeseca naredimo iz vej, žic ali drugega materiala. To obliko le dopolnimo s cvetjem in zelenjem. Ta oblika je lahko osnova za klasične ali moderne aranžmaje.

Slika 93: Aranžma v obliki polmeseca

Slika 94: Šopek v obliki polmeseca

Moderni stili aranžmajev

Vegetativni stil

Pri vegetativnih aranžmajih imamo dve možnosti:

- upodabljanje koščka narave – gre za čimbolj točen posnetek postavitve rastlin, kot so v naravi;
- uporaba rastlin v takem položaju, kot rastejo v naravi.

Slika 95: Vegetativni aranžma

Material uporabimo paralelno. Stebla nimajo skupnih točk. Prevladuje ena uniformirana dominantna smer.

Paralelni stil

Paralelni stil – materiali so uporabljeni paralelno – vzporedno.

Slika 96: Paralelni aranžma

Slika 97: Paralelna dekoracija

Slika 98: Paralelni Pikin aranžma

Dekorativni stil

Slika 99: Dekorativni šopek

Šopek je izdelan v dekorativnem stilu. Cvetje je razporejeno po skupinah, izdelek deluje umirjeno, med materiali je dovolj praznega prostora, uporabljeni so tudi drugi dekorativni elementi – trakovi.

Dekorativno linearni stil

V primeru, da imamo v dekorativnem aranžmaju poudarjene linije, govorimo o dekorativno linearnih aranžmajih. Linije so naravne, elegantne in ustvarjajo veliko praznega prostora med materiali.

Slika 100: Dekorativno linearni stil

Slika 101: Dekorativno linearni šopek

Slika 102: Šopek v paralelni tehniki – dekorativni stil

Slika 103: Dekorativni etažni šopek

Slika 104: Dekorativni moderni šopek

Eksperimentalni stil, prosti stil

V eksperimentalnem stilu floristi nimajo ustvarjalnih omejitev. Aranžmaji oziroma dekoracije prikazujejo opredmeteno domišljijo.

Slika 105: Eksperimentalni stil aranžmaja

Slika 106: Plečnikov stol v floristiki

VIRI

- Jane Newdick, ming Veevers-Carter, De complete gids voor Bloemschikken, Color Library books, 1994
- U.Stuttgart, Der Florist, Gestaltungslehre und Arbeitstechniken, Wilhelm Rock, Weinsberg, 1978
- A.Uffelen, Creative bloemsierideeen, Schikkingen voor iedere gelegenheid en elk seizoen, Zomer & Keuning, Antwerpen, 1987
- Wellantcollege International Aalsmeer, Theory of Flower Arranging, workbook, 2003
- Meikof Kasuja, Uvod v ikebano, Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1971
- Judy Spours, handboek, Bloem schikken, Veltman Uitgevers, 2001
- Suisie Edwards, Kleurrijk, creatief en stijlvol Bloemschikken, 1997
- Malcom Hillier, Dorling kindersley, blumen-schmuck, Gondrom, 2005
- Marga Brinkoff, Roos Gommers, Carry Krebbers, Ron van den Pol, Met raad en draad – leerlingbinder, Ontwikkel centrum, 2002
- Marga Brinkoff, Roos Gommers, Carry Krebbers, Ron van den Pol, Ongebonden binden, Ontwikkel centrum, 2002
- Aad van Uffelen, natural flower design, terra lannoo, 2003

SLIKE IN SKICE: Lasten vir

PREVOD

Mirjana Trbič je prevedla poglavje poglavje o zlatem rezu in normah iz učbenika U. Stuttgart, Der Florist, Gestaltungslehre und Arbeitstechniken, Wilhelm Rock, Weinsberg, 1978. Sama sem direktni prevod še dodatno oblikovala, pri čemer sem upoštevala strokovno floristično terminologijo v slovenskem jeziku.